

Norriges Beskrivelse,

Hvorudi

Dette Riges **Strekning**, **Beska-**
fenhed og **Deeling** udi visse **Lehn**, **Biskops-**
dommer, **Provstier**, **Præstegield**, **Laugdom-**
mer, **Fogderier**, **Singlaug** &c.

Saavelsom

Indbyggernes Tilstand og **Skæring**,

Sillige med

Abskillige paa et eller andet **Sted** forefaldne
Merkværdigheder samt forefundne **Monumen-**
ter forestilles,

Og

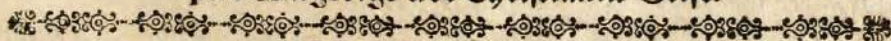
Til Slutning er hosfojet en **Fortegnelse** paa **Dyr**,
Fugle, **Fiske**, **Træer** og **Urter** som findes i **Norrige**,

Sammenskrævet

af

Mag. JONAS RAMUS,

Sordum Sogne-Præst til **Norderhousgs Meenighed**
paa **Ringerige** udi **Christiania Stift.**

R J O B E N H U B N ,

Trykt udi **S. K. Majsts.** og **Univ. Bogtrykkerie**, af **J. J. Hopffner.**

4. Feet Gield har 2 Kirker: Feet Hoved-Kirke, Kellings Annex.
5. Sorums Gield har 2 Kirker: Sorum (fordum Sudreim) Hoved-Kirke, Frogner Annex i Gutoen, fordum Frauner.

I dette Sorums Gield paa den Gaard Skira staaer et ældgammel Huus gandske mørk, hvor tvende Træ-Billeder findes udi, som synes være en Reliquie af de Hedenste Offer-Huuse, bruges nu af Bønderne til Halm og Høe at forvare.

6. Skedsno Gield har 4 Kirker: Wold Hoved-Kirke, Nittedals Annex, Lorenskouvs Annex, Hakedals Annex.

Berdselig Jurisdiction anlangende, da befatter Nedre Nomerige disse Tinglaug: Sorum, Drskou, Høland, Enebak, Feet, Skedsno.

Paa Nedre Nomerige er godt Kornland med Rug, Bng, Lorebyg og Havre, der vorer og overflødig Karve eller Dansk Krummen, som bringes til Christiania og nedskibes til Danmark. Der er og nogen Nøring af Lommer-Drift, som kommer oven af Solloer igiennem Slaamen-Elv ned til den store Lænse i Bingen, hvorfra det slaades ud igiennem det Vand, Djern, og siden ned igiennem Sarpen til Fridrichstad.

Der findes paa Nomerige adskillig slags ferst Bands Fiske, Giedder, Brasen, Gørs eller Sandarter, Aborr, Kullebars, Kosterding, Lake eller Qvabber, ic.

er et Kirke-Sogn, og paa begge disse Der er klippigt Land og ond Lændning.

Fra Verøen og til det Bierg Helseggen paa Lofoden er en Miil Vejs, hvorimellem flyder den store og forfærdelige Strøm, som kaldes Moskøe-Strøm af den De Moskøen, som ligger midt i Strømmen med de andre Der, nemlig Umbaaren, som ligger en halvfierding Vejs i Norden fra Moskøen, item Jflesen, Højholm, Kioldholm, Svarven og Buholm. Fra Moskøe i Sønder til Verøe er en halv Fierding Vej, og derimellem ligger disse smaa Der: Otterholm, Flimen, Sandflesen, Skarholm. Imellem Lofoden og Moskøen er Vandet 36 og til 40 Favner dybt, men paa den anden Side imod Verøe er det ikke saa dybt, at noget Skib kand vel fare der igiennem, uden at det sønderslaaes imod Klipperne, hvilket endog hender i det stilleste Veyr. Naar det er flod og Vandet vorer, da løber Strømmen stride ind imod Landet imellem Lofoden og Moskøen, og, naar Vandet falder eller færer, løber Strømmen paa samme Sted saa stride ud igien mod Havet, som den forfærdeligste og meest brusende Fos eller Vandfald imellem Klipperne kand giøre; hvilken Brusfen man kand høre nogle Miile Veyrs derfra, og ere Vortices eller Strøm-Hullene saa dybe og store, at om der kommer noget Skib udi, da maa det nedsynke og undergaae, og bliver af Strømmen neddraget til Bunden, og af de skarpe Klipper i Stykker slagen, og kommer op igien i smaa Stykker, naar Vandet stilles og giver fra sig igien. Og er Strømmen aldrig stille, uden saa ofte Vandet er i høieste Flod, eller og det er laageste Vand og stille Veyr; dog varer det ikke længer end fierde Parten af en Time, førend det vender sig igien. Naar Strømmen er stridest, og i stor Storm, maa man ikke komme der nær paa en Miil Veyrs; thi der bliver

ofte Folk borte, paa Baade, Skibe eller Jagter, som tager sig ikke vare førend Strømmen har fattet dem. Det skeer og ofte, at naar store Hvale kommer Strømmen for nær, og Strømmen bliver dem for sterk, at de ikke ere god for at stride derimod, da brøler de og skraaler forfærdelig naar de trekkes under, ligesaa er det hendet med en Biörn, som fra Lofoden ville svømme over til Moskøen til de mange Saar, som der ginge paa Den; thi der han kom paa Fiorden, fattede Strømmen hannem, at han maatte under med stor Braal og Skraalen, hvilket Folkene, som stode paa Landet, kunde see og høre; Naar store Fyrre-Træ og Grane-Træ drives ned i Strømmen, komme de op igien saa forslidte, og sondergnavet, som de vare laadne, hvoraf fandt sluttes at der ere skarpe Klipper paa Bunden, som de drives imellem. Ellers lempes og skifter sig denne Strøm efter Ebbe og Flod, det er højt Vand og lagt Vand udi hver 6 Timers Tid. Ao. 1645. paa den Søndag Sexagesima, var der saadan forfærdelig Bulder og Brusen om Morgenen tilig, at Steenene af Huusene paa Moskøen fulde ned i Grund.

Lofoden, som begynder fra Moskøens og strekker sig til Baage imod Nord-Ost, er 9 Miile lang og nogle Miile bred, bestaaendes af Der, imellem hvilke flyder Fang-Strøm, Gyltestrøm og Gimsøe-Strøm, hvor Norden fore ligger Besteraalen.

Ellers deles Lofoden i fire Fierdinge, som ere: Gimsøe-Fierding, Borge Fierding, Hoels Fierding, og Flagstads Fierding, hvorunder ligger Kost og Bærøer.

1. Lofodens Gield med Kost og Bærøe, har 6 Kirker: Burenæs Hoved-Kirke, Hoels Kirke, Flagstad Kirke, Borgen Kirke, som betienes af en Capellan, residen-